

The Fine Line

פרשת שמיני – פרה [שבת מברכים חודש ניסן], תשע"ט

1) מסכת ברכות דף מ.

דתניא אילן שאכל ממנו אדם הראשון, רבי מאיר אומר: גפן היה... רבי נחמיה אומר: תאנה היתה... רבי יהודה אומר: חטה היתה, שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן.

2) תולדות יעקב יוסף – פרשת וישלח

...כמו ששמעתי ממורי כי ענין גלות מצרים הי' שחסר מהם הדעת שידעו להכריע שיש בורא אחד המחדש בטובו תמיד מעשה בראשית וכו', עד שבא משה בחינת הדעת, ועל ידי הנסים עשה נתפרסם בעולם שיש בורא אחד המחדש תמיד.

3) אוהב ישראל – פרשת בא

ידוע כי עיקר הגלות הוא גלות הדעת... והנה גלות מצרים היה גם כן גלות הדעת, ובבוא עת הגאולה נתגלה אז הדעת.

4) ויקרא (שמיני) – פרק יא, פסוקים מו-מו

זאת תזרת הבְּהֵמָה, וְהַעוֹף, וְכָל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת בַּמַּיִם; וְלִכְל נֶפֶשׁ הַשְּׂרָצָת עַל הָאָרֶץ. לְהַבְדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר; וּבֵין הַחַיָּה הַנְּאֻכֶּלֶת, וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֹאכֵל.

5) ירושלמי – מסכת ברכות, פרק ה, הלכה ב

אם אין דיעה הבדלה מניין

6) רש"י – ויקרא פרק יא, פסוק מז

להבדיל - לא בלבד השונה, אלא שתהא יודע ומכיר ובקי בהן. בין הטמא ובין הטהור - צריך לומר בין חמור לפרה? והלא כבר מפורשים הם?! אלא בין טמא לך לטהורה לך, בין נשחט חציו של קנה לנשחט רובו. ובין החיה הנאכלת - צריך לומר בין צבי לערוד? והלא כבר מפורשים הם?! אלא בין שנולדו בה סימני טרפה כשרה, לנולדו בה סימני טרפה פסולה:

7) רש"י – בראשית פרק ב, פסוק ב

ויכל אלקים ביום השביעי - רבי שמעון אומר: בשר ודם שאינו יודע עתיו ורגעיו צריך להוסיף מחול על הקודש, הקב"ה שיודע עתיו ורגעיו נכנס בו כחוט השערה, ונראה כאלו כלה בו ביום.

8) מסכת חגיגה דף טו.

תנו רבנן: מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית, וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו. אמר לו: מאין ולאין בן זומא? אמר לו: צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים, ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד, שנאמר "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - כיונה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת. אמר להן רבי יהושע לתלמידיו: עדין בן זומא מבחוץ... וכמה? אמר רב אחא בר יעקב: כמלא נימא. ורבנן אמרי: כי גודא דגמלא. מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר: כתרי גלימי דפריסי אהדדי, ואמרי לה: כתרי כסי דסחיפי אהדדי.

9) מסכת ברכות דף לג.

ואמר רבי אלעזר: כל אדם שיש בו דעה - כאילו נבנה בית המקדש בימיו.

10) פחד יצחק – פורים, ענין ו, אות ב¹ (ר' יצחק הוטנר זצ"ל)

ב) תשובה: עלינו להזכיר כאן יסוד אחד החוזר ונשנה הולך ומתבאר בבית מדרשנו בתכיפות. כשאנו מבחינים בהבדל הנמצא בין שני ענינים דומים בחיצוניותם, — כי אז על כרחך כי ההבדל הניתן בהם שרוי הוא בפנימיותם. ככל אשר תרבינה השכבות העליונות אשר בהן שולט הוא הדמוי; כן לעמת זה, יתברר לפנינו עומק מקומה של נקודת ההבדלה. וככה נולדת היא ההיכר תמצא של עבודת הכרת ההשואה לשם הכרת עומק ההבדלה. בכל סוגי ההבדלה הנמצאים בתורה, אין למצוא הבדלה יותר גדולה מאשר ההבדלה בהתגלה דיום הכפורים. גורל אחד להשם וגורל אחד לעזאזל. חודה של ההבדלה הזו עוקצת היא את הבשר עד שאנו מודעזעים ממש למקרא שני הגורלות הללו במשפט אחד. אבל דוקא בכאן, במקום ההבדלה המוחלטת במלא תקיפותה — נמצאת לנו עבודת השואה במלא דקדוק חומרתה. כי לפי ההלכה שני השעירים הללו, להשם ולעזאזל, צריכים להיות שוים בקומה במראה ובדמים. הנה אותו האדם העוסק בלקיחת שני השעירים

11) מלאכי – פרק א, פסוק ב

אֶהְבֵּיתִי אֶתְכֶם אָמַר ד' וְאֶמְרָתֶם בְּמָה אֶהְבַּתְנִי הֲלוֹא אֶח עָשׂוּ לְיַעֲקֹב נְאֻם ד', וְאֶהֱבֵ אֶת יַעֲקֹב.

12) ויקרא (שמיני) – פרק יא, פסוק ז

וְאֵת הַחֲזִיר כִּי מִפְּרִס פֶּרֶסָה הוּא, וְשִׁסַּע שְׁסַע פֶּרֶסָה, וְהוּא גֵרָה לֹא יָגַר; טָמֵא הוּא לָכֶם.

13) שקל החודש על קידוש החודש של הרמב"ם – הקדמה (ר' חיים קניבסקי שליט"א)

...והנה לכל הנו ראשונים הוא מצות עשה דאורייתא ללמוד ענינים אלו ולדעתם, מלבד מצות ת"ת שיש בזה. ואמר בשם מרן החזו"א זצ"ל שאע"פ שהרמב"ם העתיק החשבונות שבפרקים האחרונים של קידוש החודש מהגויים כמה שכתוב בסוף פרק י"ז, מ"מ אחר שהרמב"ם כתבם נעשה תורה והלומדים לומד תורה. וגם אמר שכל הפתקאות שכתב עליהם את החשבונות של קידוש החודש צוה לגונזם כי אמר שיש עליהן קדושה.

14) מסכת פסחים דף לה.

גמ'...הני אין, אורז ודוחן לא; מנהני מילי? אמר רבי שמעון בן לקיש וכן תנא דבי רבי ישמעאל וכן תנא דבי ר' אליעזר בן יעקב אמר קרא "לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות" (דברים טז, ג²) דברים הבאים לידי חימוץ אדם יוצא בהן ידי חובתו במצה, יצאו אלו שאין באין לידי חימוץ אלא לידי סירחון...

15) אדם נזרק (אביתר בנאי)

אדם נזרק למקומות רחוקים, כדי להאמין לצעוק וללכת. אדם בדרך ללא מוצא, כדי למצוא שביל מהצד - וזה מאבק. ואבק עולה ומיתמר עד לב שמים, ריקוד בין יאוש לאמונה, לא לוותר זה לנצח.

¹ וע"ע פחד יצחק – פורים, ענין לה

² דברים טז:ג - לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזו יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך.